

El bosc encantat

Joles Sennell

Propostes didàctiques

Elaborades per
Joan Andrés

Col·lecció L'Elefant, número 12

E L B O S C E N C A N T A T

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Joles Sennell*

Dibuixos: *Antoni Laveda*

Edicions Bromera / Alzira, 2006

Col·lecció: «L'Elefant», núm. 12

Sèrie Roja

Format: 13 × 20,5 cm, 112 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. *El bosc encantat* és un llibre recomanable per moltes raons: per la manera tan peculiar de presentar la narració, pels els temes que planteja i els valors que transmet, i per la màgia i la fantasia que mantenen sempre viva la curiositat dels lectors i lectores i que els atrapa sense remei, fins aconseguir que no deixen ni per un moment de gaudir amb la seua lectura.

RESUM ARGUMENTAL

El bosc encantat no era un bosc qualsevol. Allí habitaven l'arbre trist, que contava històries tristes com la de la donzella i el llenyataire; l'arbre que naix cada matinada, que explicava històries tendres com la del pare Sol i la mare Terra; i també estava l'arbre inquiet, que canvia de lloc cada vegada que es gira la lluna i que ens contava històries de bon final, com la de l'herba que s'enamorà del gel.

El bosc el va plantar un mag vell, despistat i bonifaci, a qui el seu rei va desterrar al desert més desert i lleig del regne per haver-

se equivocat quan, en realitzar un encanteri que pretenia llevar les berrugues lletges i peludes de la barba la seua filla la princesa, la va convertir en una oca. Al cap d'un temps, i sentint-se proper a la mort, el mag trobà, per fi, el remei al seu error i aconseguí que l'oca tornara a ser princesa.

Un vespre, aplegà al bosc encantat un captaire que recorria el món intentant recordar qui era, d'on venia i on anava. Després de travessar el bosc, arribà a palau. Es va presentar davant dels monarques, els va oferir les tres llàgrimes que li havia donat l'arbre inquiet, i tot seguit, els contà l'estranya història de l'ajudant d'un vell mag que s'enamorà d'una princesa i, conscient que les princeses no es casen amb el pobres, se n'anà pel món en busca de fortuna.

El rei, en reconèixer la història, muntà en còlera, tirà per la finestra les tres llàgrimes i tancà el captaire en la masmorra més fonda del palau. Però no el pogué retenir, perquè conforme ell tancava els panys i forrellats de les cel·les, aquestes es tornaven a obrir. Per fi, i no tenint altre remei, l'admeté de jardiner per tenir cura de les tres plantes en què s'havien convertit les tres llàgrimes: una heura que no volia créixer, una pomera que feia pomes amargues i un roser que cada dia feia una flor marcida.

El rei estava tan obsessionat en destruir el bosc que per aconseguir-ho s'alià amb el bruixot Eixorc, qui convertí el captaire en un drac per tal d'atemorir la població. El rei pretenia així aconseguir que l'ajudaren a destruir el bosc, però el drac destruï el palau i el rei volgué matar-lo. Aleshores la filla va reconèixer en el drac al jardiner que ella estimava.

En això aparegué Eixorc i la princesa li demanà que desfera l'encanteri. Eixorc accedí, però a canvi va exigir que li donaren les tres llàgrimes que havien quedat soterrades entre les arrels de les tres plantes ja que aquestes li donarien el domini de les fonts de vida en la terra. Així ho feren, i Eixorc se n'anà cap al bosc encantat disposat a acabar amb qualsevol signe de vida. Però

mai no va poder arribar-hi, perquè no pogué suportar el pes de les tres llàgrimes. Pel camí, vençut i en terra, se li acostà un jove xerraire i valerós que alliberà les llàgrimes; en deixar-les sobre la terra, de primer es va sentir un fort tro i començà a ploure, tot seguit aparegué la lluna i a continuació el sol i, d'aquesta manera, misteriosament, el món va tornar a ser el que era. El jove es va girar, va continuar el seu viatge i, en arribar a la vora del bosc, el vent li xiulà a cau d'orella les seues històries, que ell escriví en un llibre.

I quan el captaire, el rei, la reina i la princesa van arribar, no hi van trobar res, ni bosc ni desert, perquè el bosc encantat no és com els altres boscos: és un bosc escrit.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

En uns moments en què els avanços tecnològics semblen presents a tots els racons del món que ens envolta, trobar un llibre com *El bosc encantat* és un autèntic plaer. Escrit en prosa poètica, l'autor proposa una seqüenciació argumental que no adquirirà sentit complet fins que totes les parts del llibre hagen sigut llegides.

Dos seran els temes principals que anirem descobrint a mesura que ens endinsem en la lectura de les seues pàgines: el valor de la llibertat davant l'opressió i les relacions d'amistat i amor establides entre els protagonistes, que superaran barreres com, per exemple, la diferència de classes socials. A partir d'aquest plantejament i jugant sempre amb un seguit d'elements fantàstics com mags, bruixots, dracs, llàgrimes màgiques, etc., l'autor crea un món perfectament definit i molt coherent amb els valors que transmet.

Però no acaba ací el seu interès, perquè *El bosc encantat* és un llibre que, a més de fer-nos gaudir amb la seua lectura, ens obliga

a reflexionar sobre els seus continguts, ja que són molt variats els temes transversals que es desprenen d'una lectura atenta i interessada, temes que podem plantejar com a elements de debat a l'hora de proposar conductes favorables a aquells valors positius que tota educació ha de fomentar. Sense ànim d'exhaurir-los tots, a manera d'exemples, us proposem els següents:

- El valor dels sentiments enfront dels valors materials i consumistes.
- El respecte per la natura.
- El poder de la imaginació.
- La tolerància i la solidaritat.
- Els perills de l'exercici abusiu del poder.
- Relació entre governants i governats.
- El paper de l'exèrcit en un estat modern.
- Iniciar l'alumnat en les tasques de recerca a Internet.

L'AUTOR

Joles Sennell és el pseudònim de Josep Albanell. Nascut a Vic (Barcelona, 1945), és llicenciat en filosofia i lletres i durant molts anys col·laborà en revistes com *Tretzevents* o *Cavall Fort*. Membre del col·lectiu Ofèlia Dracs, els seus llibres han estat traduïts a l'aranès, castellà, èuscar, francès, anglès, gallec, portugués i rus. Ha guanyat nombrosos premis, com els de la Crítica Serra d'Or, el Folch i Torres i el Nacional de Literatura Infantil. La seua obra *La guia fantàstica* va ser declarada llibre d'interés infantil pel Ministeri de Cultura. Amb *La dent de la Clara*, publicada també a la col·lecció «L'Elefant» va ser guardonat amb el Premi Laurèdia de la XX Nit Literària Andorrana, mentre que *El bosc encantat* va obtenir, el 1982, el premi a la millor obra de creació destinada a xiquets.

L'IL·LUSTRADOR

Antoni Laveda (València, 1951) es dedica professionalment a la docència i vocacionalment treballa en els camps de la il·lustració i la comunicació gràfica.

Li agrada molt il·lustrar llibres infantils i els seus extraordinaris dibuixos han acompanyat algunes rondalles d'Enric Valor. També ha il·lustrat molts altres llibres, entre els quals caldria esmentar *Contalles populars valencianes*, *Jaume I*, *Els contes d'un dia*, *El poble de Llepamelós*, etc. En la nostra editorial, a més d'*El bosc encantat*, també ha fet dibuixos per a diversos llibres com *Gratacelònia*, *El segrest de Xico Black*, *El mag Floro*, *L'ingenu o La reina Ataiülf*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Educar en la lectura no és una tasca fàcil ni una empresa en què es pugui improvisar. Comença en els primers anys de vida, tant a casa com a l'escola, i no acaba mai, perquè no es tracta únicament del fet de llegir i comprendre un text més o menys interessant sinó que, a més, la lectura implica també els sentiments, les emocions o la sensibilitat particular de cada lector o lectora.

Estem segurs que la lectura de *El bosc encantat* proporcionarà a qualsevol educador o educadora una font inesgotable d'idees per a treballar l'animació lectora, i aconseguir que la lectura siga una activitat de plaer i de desenvolupament de la imaginació de l'alumnat. Però no aconseguirem que l'alumnat gaudisca de la lectura si intentem imposar-la sense més. Per tant, unes propostes didàctiques com les que us presentem, no s'han de convertir en una finalitat en elles mateixes, sinó que han de ser un punt de partida, una eina de motivació que ens permeta oferir-los experiències lectores estimulants i satisfactòries alhora

que els faça reflexionar sobre els sentiments i les emocions que els puga produir.

Per a aconseguir-ho us suggerim una sèrie d'activitats que han estat confeccionades pensant en el currículum escolar del tercer cicle de Primària. No obstant això, fóra convenient triar d'entre els exercicis i jocs proposats els més adequats a les necessitats i als gustos dels alumnes de la classe. Per això, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció van separades del llibre de lectura, deixant sempre oberta la possibilitat del seu ús, total o parcial, a la decisió del mestre o la mestra.

Però com que sabem que no hi ha fórmules màgiques ni cap estratègia amb la qual ens puguem sentir completament segurs en el nostre treball, hem d'intentar, en el dia a dia de la classe, crear les millors condicions perquè la trobada d'un alumne amb un llibre siga el més positiva possible. És per això que us proposem una manera fàcil, lúdica i divertida d'acostar *El bosc encantat* a l'alumnat que podria consistir a:

- 1r Fer una aproximació a l'autor del llibre que els faça conèixer la persona que l'ha escrit (tant la seua figura literària com la humana.) Per aconseguir-ho podem preparar l'ambient repartint-los un full on els demanarem que expressen per escrit com pensen que és una persona que escriu llibres per a xiquets i xiquetes: si és vell o jove, si solament es dedica a escriure o, a més, treballa en alguna altra professió, si és casat o no, com pensen que deu ser físicament: si la seua cara és ampla o llarga, si és calb o amb cabells llargs, si és gros o prim, alt o baix, etc. Quan hagen omplit el full, els enviarem a la adreça d'Internet següent: http://www.escriptors.cat/autors/albanellp/pagina.php?id_sec=173 perquè comproven les idees prèvies que tenien sobre ell i com és realment. Si no tenim accés a Internet, sempre podem preparar un full amb la biografia i una foto de Joles Sennell i repartir-la entre l'alumnat.

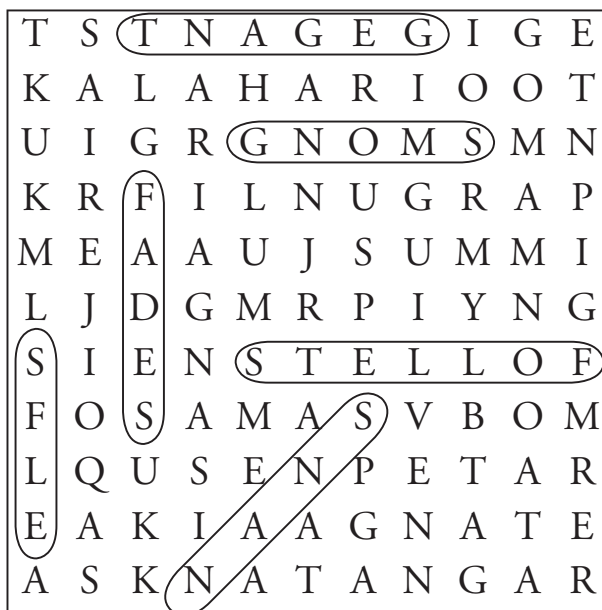
- 2n Preparar una bona presentació del llibre. En aquest sentit proposem dues activitats:
- a) Situar el lector en el marc físic on trobarà els personatges del text. Per això fóra convenient que expressaren en veu alta què entenen per un bosc encantat i que explicaren quines plantes pensen que hi trobarien, quins personatges reals o fantàstiques el poden habitar, quines històries poden passar en un bosc encantat, quins elements intervenen en l'equilibri ecològic d'un bosc, etc.
  - b) Avançar el contingut del llibre. En aquest cas el primer que farem serà analitzar la coberta, fixant-nos especialment en el títol. A continuació observarem les il·lustracions interiors i comentarem qui són i què fan els personatges que hi apareixen i els demanarem que avancen l'argument del llibre. Finalment llegirem el breu resum argumental que trobarem a la contracoberta i el compararem amb el que els alumnes han avançat, per contrastar les primeres especulacions sobre el contingut que ens espera en l'interior.
- 3r Lectura del llibre. La lectura es farà individualment i per parts. Així, per a cadascuna de les quatre parts en què està dividida la història, donarem un temps prudencial perquè l'alumnat la pugui llegir tranquil·lament a casa i, arribat el temps acordat, demanarem als alumnes que expliquen oralment un passatge que els haja agradat especialment de cada part, seguint un guió semblant a aquest: Què ha passat? On ha passat? A qui li ha passat? Quan ha passat? Quines conseqüències ha tingut?... Un vegada l'hagen contat, els demanarem que expliquen quins sentiments i emocions els ha produït la lectura i de quina manera haurien resolt ells el conflicte plantejat en el fragment elegit. D'aquesta manera aconseguirem que facen seua la història llegida i que en creen d'alternatives.

4t Després de la lectura. Una vegada acabada la lectura de les quatre parts del llibre, a més de fer aquells exercicis que convinguen de l'apartat d'activitats complementàries, podem jugar amb la imaginació del nostre alumnat, fent que inventen noves històries que podrien passar en *El bosc encantat*. A més, poden escriure cartes a l'autor expressant-li la seua opinió sobre el llibre, fer-li preguntes al voltant d'aquest, proposar-li nous personatges i noves aventures, suggerir-li finals diferents per a la història, preparar preguntes per a una entrevista, convidar-lo a visitar el centre per compartir amb ell moments del llibre...

SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 17:

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

IL·LUSTRADOR: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: ..... Núm.: .....

1. Diries que es tracta d'un llibre real o fantàstic? Per què?

.....
.....
.....
.....

2. El llibre està dividit en quatre parts i a cadascuna d'elles l'autor els ha posat un títol. Canvia els títols proposats per l'autor per uns altres que et semblen igualment adequats.

PRIMERA PART: .....

SEGONA PART: .....

TERCERA PART: .....

QUARTA PART: .....

3. Quina situació de les que viuen els protagonistes et pareix la més extraordinària? .....

i la més perillosa? .....

i la més fantàstica? .....

i la més divertida? .....

4. Si hagueres de recomanar el llibre a algun amic o amiga, què els diries? .....

.....
.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Consulta una biografia de Joles Sennell i contesta.

Com es diu realment? .....

En quin any i en quin lloc va nèixer? .....

Quin estudis va fer? .....

Quines són les seues afeccions? .....

Quins premis literaris ha guanyat? .....

Quins són els seus llibres més coneguts? .....

Què destacaries de la seua vida? .....

2. Com ja deus haver descobert, Joles Sennell és un pseudònim.

Però saps què és un pseudònim? Explica-ho. ....

Si tu fores escriptor o escriptora quin pseudònim t'agradaria posar-te? Per què? .....

Quin pseudònim penses que seria l'adequat per:

Al teu mestre o mestra: .....

Al director o directora de l'escola: .....

El teu millor amic: .....

La teua millor amiga: .....

El teu autor o autora preferit: .....

3. Recorda i contesta:

Com va nàixer el bosc encantat?

.....

Com va morir el vell mag bonifaci i despistat?

.....

4. Ara tu. Pensa preguntes com les anteriors i proposa-les als teus companys i companyes de classe.

5. Dibuixa com t'imagines aquests personatges del llibre.

EL DRAC	EL CAPTAIRE	EL MAG EIXORC	LA PRINCESA

6. Explica: què és un encanteri?

.....

.....

7. El mag bonifaci i despistat fa un encanteri i converteix la princesa en una oca. Recordes alguns altres contes on un personatge siga transformat en un animal?

TÍTOL DEL CONTE	PERSONATGE	TRANSFORMAT EN

8. Un bon mag ha de saber molts encanteris. Per exemple si vol transformar una persona en un mussol pot dir:

Pel poder del déu sol,
aquest xicot serà un mussol.

Ara pensa i inventa encanteris per convertir:

UNA VACA EN UNA PRINCESA	UN CAVALL EN UNA GRANERA

9. A més d'encanteris, els mags i bruixots també solen preparar pocions màgiques. Eixorc n'ha de preparar una per convertir un captaire en un drac. Recorda els ingredients però no recorda com preparar-la. El podries ajudar?

INGREDIENTS: Tres dents de granota tendra ben triturades, un grapat de sargantanes de la Xina, quatre mandarines podrides collides amb la lluna plena, mig litre de benzina, un bon manoll d'herbes aromàtiques, tres garrofes seques i una unglà de fardatxo.

PREPARACIÓ: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

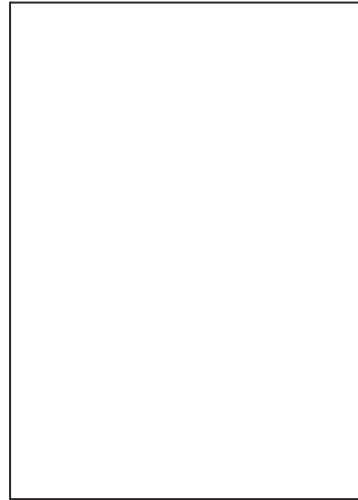
10. Imagina que aquest és el bosc encantat. Quins diries que son: l'arbre que té mes de mil anys, l'arbre que naix cada matinada i, l'arbre inquiet que canvia de lloc? Després tria el lloc del bosc que cregues més adequat i dibuixa el refugi del mag bonifaci i despistat.

11. Naturalment no pot ser igual un bosc normal que un bosc encantat. Pensa i escriu:
En un bosc encantat trobaria: .....
.....
En un bosc normal trobaria: .....
.....
12. El captaire conta la història d'un aprenent de mag que fuig després de robar el talismà de la sort.
Què és un talismà? .....
Creus que els talismans tenen poder o solament és una il·lusió? Per què? .....
.....
.....

13. L'arbre inquiet conta la història d'un amor impossible però de bon final. Recordes quina era? Conta-la a la teua manera i acompanya-la d'una il·lustració.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Coneixes alguna història d'amors impossibles? Què va passar?

.....
.....
.....
.....

15. Un text pot variar molt de significat segons els adjectius que usem. Canvia els adjectius subratllats pels seus contraris i ho comprovaràs.

El bosc encantat va ser plantat per un mag despistat, vell i bonifaci.

.....
.....
.....

Però heus ací que d'allà va venir un jovenet xerraire, barbamec i coratjós.

.....
.....
.....

16. L'autor explica que «l'herba és una noia una mica presumida».

Com diries tu que és:

La lluna: .....

El sol: .....

El vent: .....

17. Busca en aquesta sopa de lletres sis habitants dels boscos fantàstics. Fixa't perquè les paraules poden ser a l'inrevés.

T	S	T	N	A	G	E	G	I	G	E
K	A	L	A	H	A	R	I	O	O	T
U	I	G	R	G	N	O	M	S	M	N
K	R	F	I	L	N	U	G	R	A	P
M	E	A	A	U	J	S	U	M	M	I
L	J	D	G	M	R	P	I	Y	N	G
S	I	E	N	S	T	E	L	L	O	F
F	O	S	A	M	A	S	V	B	O	M
L	Q	U	S	E	N	P	E	T	A	R
E	A	K	I	A	A	G	N	A	T	E
A	S	K	N	A	T	A	N	G	A	R

18. Mira bé aquesta imatge i pensa en un dels personatges dels que apareixen al llibre. Després redacta una aventura que li passe en aquest lloc.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

19. Pensa en aquests personatges i escriu si la seua forma d'actuar et sembla correcta o incorrecta i després explica per què.

PERSONATGE	FORMA D'ACTUAR	PER QUÈ
El rei		
La reina		
El captaire		
Els súbdits del rei		
Eixorc		

.....
 .....

Propostes didàctiques referides al llibre
El bosc encantat (ISBN: 978-84-9824-080-1)

© Edicions Bromera, S.L.
 Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
 www.bromera.com

© Joan Andrés Terenti, 2007
 Dibuixos d'Antoni Laveda, 2006